

ДАСТГОҲИ ИҶРОИЯИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ “КИТОБХОНАИ МИЛЛӢ”

ҲИСОБОТ

**ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ
“КИТОБХОНАИ МИЛЛӢ”-И ДАСТГОҲИ ИҶРОИЯИ ПРЕЗИДЕНТИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР ШАШ МОҲИ АВВАЛИ СОЛИ 2023**

ДУШАНБЕ-2023

НАҚШАИ ҲИСОБОТ

ДАР БОРАИ ФАЪОЛИЯТИ МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ
«КИТОБХОНАИ МИЛЛӢ»-И ДАСТГОҲИ ИҶРОИЯИ ПРЕЗИДЕНТИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР ШАШ МОҲИ АВВАЛИ СОЛИ 2023

1. МУҚАДДИМА
2. ҲИСОБОТИ КАДРӢ
3. МУКАММАЛГАРДОНӢ ВА КОРКАРДИ АДАБИЁТ
4. КОРҲОИ ИЛМӢ – ТАҲҚИҚОТӢ
5. ДАСТГОҲИ ТАРҒИБОТИИ КИТОБХОНА
6. ФАЪОЛИЯТИ БИБЛИОГРАФИИ ШУЪБАҲО ВА ТАҲИЯИ
ДАСТУРҲО
7. ТАКМИЛИ ИХТИСОС
8. ХИЗМАТРАСОНӢ БА ХОНАНДАГОН
9. РОБИТАҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ КИТОБХОНА
10. ЧОРАБИНИҲОИ ФАРҲАНГӢ ДАР КИТОБХОНА
11. ФАЪОЛИЯТИ ШУЪБАҲОИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКӢ, АРКИ,
КОММУНАЛӢ ВА ХОҶАГӢ
12. НИШОНДИҲАНДАҲОИ АСОСӢ

1. МУҚАДДИМА

Муассисаи давлатии “Китобхонаи миллий”-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дар амал татбиқ намудани талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти китобдорӣ», дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тибқи Оинномаву Нақшаи солона фаъолияти худро ба роҳ мондааст. Мақсад ва вазифаҳои асосии Китобхонаи миллий аз қонунгардонидани дархости хонандагон бо маводи ҷопиву электронӣ, тақмили фонди китобҳо, ташкилу баргузорию чорабиниҳои муҳимми илмӣ, фарҳангиву маърифатӣ, феҳристнигорӣ анъанавию электронӣ, омодакунии интишори осори илмӣ ва дастурҳои методиву библиографӣ иборат мебошад.

2. ҲИСОБОТИ КАДРӢ

Ёдовар мешавем, ки бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №454 санаи 13.09.2022 Оинномаи Китобхонаи миллий дар таҳрири нав тасдиқ гардида, тибқи он санаи 28.12.2022 басти

вазифаҳо аз ҷониби роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шуд. Мувофиқи ҷадвали басти корӣ айни замон дар Китобхонаи миллий 2 раёсат, 25 шубба, 3 марказ, 10 бахш, 1 Медиатекаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1 бунгоҳи тиббӣ ва ҳайати кормандони техникаю ёрирасон фаъолият дорад.

Бояд қайд намуд, ки дар шаш моҳи соли равон 1 нафар корманди Китобхона бо унвони фахрии “Аълочии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон”, 20 нафар бо “Ифтихорнома” ва “Сипоснома”-и Китобхонаи миллий бахшида ба ҷашнҳои гуногуни давлатӣ ва миллий сарфароз гардонида шуданд.

МУКАММАЛГАРДОНИИ ФОНД ВА КОРКАРДИ АДАБИЁТ

Шуъбаи мукамалгардони фонд. Дар шаш моҳи аввали соли 2023-ум **25704** нусха адабиёт ба маблағи умумии 483065 сомонию **94** дирам ба Китобхонаи миллии ворид карда шуда, мавриди коркард қарор гирифтааст. Аз ҷумла:

№	Китобҳо	Маҷаллаҳо	Нашрияҳо и давомноки илмӣ	Диссертатсия	Авторефера т	Нога	Диск
2023	23002	824	6	352	1450	11	18
2022	14856	899	42	961	410	7	649

Дар захираи мубодилавии эҳтиётӣ **358** нусха китоб ба маблағи умумии 25430 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст.

Кормандони шуъбаи мукамалгардони фонд **3620** нусха китобҳои хатмӣ, **19465** нусха адабиёти тухфашуда аз шахсони алоҳида, **602** нусха китоб аз сарчашмаҳои гуногун, **213** нусха маҷаллаи обунавӣ ва ҳамчунин **193** нусха китоб аз сафоратхона ва ташкилоти хориҷиро ба дафтари бақайдгирӣ сабт кардаанд. Ба хоҳири такмил ва мукамалгардонидани феҳристи анъанавии Китобхона ба китобҳо барга навишта, ба шуъбаҳои дахлдор ирсол намудаанд. Инчунин, дар давраи ҳисоботӣ ба **24804** нусха адабиёти коркардшуда рамзбандии **вижавӣ** (часпонидани штрих-код) сурат гирифтааст.

Дар маҷмуъ, ба ҳолати 30-уми июни соли 2023 фонди хизмати Китобхонаи миллӣ аз **3 405 734** нусха китоб ва дигар **маводи чопӣ** иборат мебошад.

Дар давоми шаш моҳи аввали соли 2023 ба воситаи гурӯҳи 45-нафара, ки аз ҳисоби кормандони бахшу шуъбаҳои Китобхона ташкил гардидааст, дар умум 239 360 нусха китоб коркард шуда, 16 699 нусхаи он ба шуъбаи мукамалгардонии фонд барои ворид намудан ба фонди хизмати Китобхона супорида шудааст.

Дар давраи ҳисоботӣ кормандони **шуъбаи коркарди адабиёт 24466** номгӯи адабиётро қабул ва коркард намудаанд, ки аз он 8689 нусха бо забони тоҷикӣ, 13105 нусха бо забони русӣ, 1010 нусха ба фонди захираҳои ёрирасон, 353 нусха рисолаи илмӣ, 95 нусха бо забони халқҳои ИДМ ва 6 нусха нашрияҳои давомдори илмӣ мебошанд.

Кормандони шуъба тамоми адабиёти воридгардидаро бо рақами инвентарӣ қабул карда, ба тарзи алифбо ҷобачо ва барои коркард омода месозанд. Китобҳои тозанашр ба соҳаҳо ҷудо гардида, аз рӯйи чадвали Таснифоти даҳгонаи универсалӣ (ТДУ) рақамгузорӣ ва ба барномаи “ALEPH” ворид карда мешаванд.

Дар ин замина **ба 3954** нусха китоби тозанашр аз рӯйи чадвали Таснифоти даҳгонаи универсалӣ (ТДУ) рақам гузошта шуда, ҳамин миқдор **3954** барга (як нусхагӣ) ва 11862 адад барга (се нусхагӣ) чоп гардидааст.

Кормандони шуъба фехристи хизматӣ бо забони тоҷикӣ, русӣ, фехристи авторефератҳо, диссертатсияҳо, нашрияҳои давомноки

илмиро тафтиш карда, баргаҳои фарсудаи куттиҳои феҳристро аз нав барқарор кардаанд ва кор дар ин самт идома дорад.

Дар ин давра ба миқдори 14892 адад рақамҳои инвентарии китобҳои такрорнашр дар баргаҳои феҳристи хизматӣ гузаронида шуда, оид ба рақамҳои инвентарӣ, рамзбандӣ (штрих-код) ва соли нашри китобҳо ба шӯбаи феҳристнигорӣ маълумот фиристода шудааст.

Кормандони шӯбаи феҳристнигорӣ 41 949 нусха китобро сабти библиографӣ намуда, дар барномаи «ALEPH» ҷой кардаанд, ки дар муқоиса ба шашмоҳаи аввали соли гузашта 15060 нусха зиёд мебошад. Ҳамзамон, 9000 тасвири электронии библиографии китобҳо тибқи талаботи барномаи «ALEPH» шифргузори карда шудааст.

Инчунин, 3723 адад баргаи китобҳои тозанашр ва 18108 адад рақамҳои инвентарии нусхаҳои иловагӣ аз шӯбаи коркарди адабиёт қабул карда шудааст, ки аз онҳо 1628 адад баргаҳои тозанашр, 11628 адад рақамҳои инвентарии нусхаҳои иловагӣ ба забони русӣ, 1780 адад баргаҳои тозанашр, 6462 адад рақамҳои инвентарии нусхаҳои иловагӣ ба забони тоҷикӣ ва 106 адад баргаҳои тозанашр ба забонҳои халқҳои ИДМ мебошанд.

Дар давраи ҳисоботӣ шӯбаи таъмир ва тармими ҳуҷҷатҳо аз сохторҳои дахлдори Китобхона 51 адад дархост қабул намуда, мутобиқи онҳо 5550 нусха адабиётро таъмир кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022, 2888 нусха адабиёт зиёд мебошад.

КОРҲОИ ИЛМӢ – ТАҲҚИҚОТӢ

Яке аз вазифаҳои муҳимми Китобхонаи милли таҳияву тадвини китоб дар мавзӯҳои гуногун, таҳияи дастурҳои методӣ ва библиографӣ, тарҷума, баргардон ва нашри осори арзишманди ниёгон, инчунин анҷом додани пажӯҳишу таҳқиқот дар соҳаи китобу китобдорӣ ба шумор меравад.

Дар самти баргардон, таҳия ва нашри осори арзишманди ниёгон ва ҳамчунин осори илмӣ-таҳқиқотие, ки муҳаққиқони дохилию хориҷӣ оид ба таърих, фарҳанг ва расму оини миллати тоҷик дар давраҳои гуногуни таърихӣ таълиф намудаанд, **Маркази “Тоҷикшиносӣ”** як қатор корҳоро ба анҷом расонида истодааст. Дар шашмоҳаи аввали соли 2023 китоби «Тасаввуф ва адабиёти тасаввуфӣ»-и Е.Э. Бертелс дар ҳаҷми 640 саҳифа таҳрир гардид. Ёдовар мешавем, ки китоби мазкур аз 800 саҳифа иборат буда, таҳрири ниҳоии он аз моҳи декабри соли 2022 оғоз гардида буд. Дар иртибот ба тарҷума, таҳия ва таҳрири силсилакитобҳои “Тоҷнома” ҳамзамон, дар ин давра китоби “Киропедия”, “Курушнома”-и Ксенофон Анабасис ба пуррагӣ аз забони русӣ ба тоҷикӣ тарҷума гардида, таҳрири ниҳой шуд. Китоби «Ал-фихрист»-и Ибни Надим аз забони арабӣ ба тоҷикӣ тарҷумаву таҳия гардида, нусхаи озмоишии он аз чоп баромад. Дар назар аст китоби мазкур то охири соли равон ба чоп супорида мешавад. «Таърих» (китоби IV)-уми Ҳеродот Ҳаликарнасӣ аз забони юнонӣ ба тоҷикӣ пурра тарҷума карда шуд. Пажӯҳиш ва тавзеҳоти муфассали илмии асари мазкур аз моҳи ноябри соли 2022 оғоз ёфта, то имрӯз дар ҳаҷми 117 саҳифа коркард шудааст. Илова бар ин, тарҷумаи асари «Ҳаммосаи миллии Эрон» -и Нёлдеки аз забони олмонӣ ба забони тоҷикӣ бо

тавзеҳот дар ҳаҷми 147 саҳифа, асари «Забони қадимтарин ёдгориҳои насри форсӣ»-и Гилберт Лазард аз забони фаронсавӣ ба забони тоҷикӣ пурра тарҷума, ҳуруфчинӣ шуда, дигар корҳои вобаста ба таҳияи онҳо идома дорад.

Дар ин давра қормандони Маркази “Тоҷикшиносӣ” китоби «Куруши Кабир»-и Олберт Шондурро дар ҳаҷми 203 саҳифа, «Таърихи Эрони Бостон»-и М.М. Дьяконовро дар ҳаҷми 250 саҳифа аз хатти форсӣ ба кирилӣ баргардон намуда, корҳо дар ин самт идома доранд. Илова бар ин, асари «Таърихи адабиёти Эрон» (Аз Саъдӣ то Ҷомӣ)-и Эдуард Браун пурра ба хати кирилӣ баргардон шуда, баъд аз муқобалаҳои ба матни асл барои ҷоп пешниҳод мегардад.

Дар ин давра дар Марказ ҳуруфчинии матни тарҷумашудаи китоби Kent G. R. «Форсии куҳан. Грамматика. Матн. Лексикон»-и Kent G. R дар ҳаҷми 36 саҳифаи А4 ва «Новое в древнеперсидском» дар ҳаҷми 190 саҳифаи А4 иҷро намуданд, ки дар ин самт низ корҳо идома дорад.

Ҳамзамон, қормандони Марказ таҳрири «Фарҳанги русӣ-тоҷикии калимаҳои **ШОЗ**» -и Қамчин Чиллазодро дар ҳаҷми 513 саҳифаи А4 ба анҷом расонида, барои ҷопи нусхаи санҷишии он пешниҳод кардаанд.

Баҳри амалисозии нақшаи панҷсолаи Марказ китоби дигар бо унвони «Чакан» ба нақша гирифта шудааст, ки он бо фарогирии мавод ва пажӯҳишу таҳқиқоти муфассали илмӣ доир ба таърихи гулдузӣ, гулдузӣ дар таҳлили олимони Шарқу Ғарб, ошноӣ бо ҳунарҳои мардумӣ, тасвир ва таҳлили рамзҳо дар гулдузиро инъикос мекунад. Дар ин замина, асари мазкур қисман дар ҳаҷми 100 саҳифа таҳия шуда, рӯзҳо наздик пурра омода мегардад.

Китоби дигаре аз силсилаи “Тоҷнома” «Таърихи Форс ва адабиёти он (Ҷараёни тасаввуф)» -и А. Кримский мебошад, ки қисман таҳрир гардида, он ба матни асл муқобалахонӣ мешавад.

Маркази “Тоҷикшиносӣ” нақша дорад, ки таҳияи «Тазкираи шуарои Хатлон», «Кушонӣён», «Тахористон», «Хоразм ва скифия»-ро бо фарогирии мавод дар шакли китоби мукамал омода гардонад. Барои таҳияи асарҳои зикршуда, гурӯҳи мутахассисони касбӣ ҷалб карда мешаванд.

Дар ин давра аз ҷониби Марказ асари “Сафар аз Оренбург ба Бухоро”-и Е.К. Мейендорф дар ҳаҷми 340 саҳифа бо шумораи 100 адад аз чоп баромад.

Айни замон нақшаи гирдоварии мавод ва тадвини асари «Суғд» ба нақша гирифта шуда, дар ҷаласаи шурои илмӣ-методии Китобхона аз ҷониби ҳайати шура тасдиқ карда шуд.

Ҳамин гуна корҳои тарҷума, баргардон ва нашри осор аз ҷониби **Маркази “Забони тоҷикӣ ва омӯзиши забонҳои хориҷӣ”** низ ба анҷом расида истодааст. Аз ҷумла, китоби «Фарҳанги рӯзи сухан» пурра баргардон шуда, пас аз овонигорию (транскрипсия) ва таҳрир ниҳоят ҷилди 1-ум он барои нусхаи санҷишӣ ба чоп супорида шуд.

Дар ҳоли ҳозир кори овонигории ҳарфҳои ҷилди 2, таҳрири муқоисавӣ, веросторӣ, аз ҷумла алифбоикунӣ, саҳифабандӣ ба охир расида танҳо корҳои техникӣ боқӣ мондааст, ки дар зудтарин фурсат ба чоп омода карда мешавад.

Дар доираи таҳияи ҷилдҳои навбатии “Тоҷнома” (Тоҷикон дар масири тамаддун) тарҷумаи китоби Пигулевская Нина Викторовна

“Города Ирана в раннем средневековье” аз забони русӣ аз тарафи кормандони маркази мазкур ба роҳ монда шудааст. Дар давраи ҳисоботӣ китоби мазкур дар ҳаҷми 395 саҳифа тарҷума гардида, ҳуруфчинӣ ва ғалатгирии он идома дорад. Ёдовар мешавем, ки тарҷумаи китоби мазкур аз моҳи апрели соли 2022 оғоз ёфта буд.

Дар давраи ҳисоботӣ шӯъбаи **дастхатҳои Шарқ ва китобҳои нодир** тарҷумаи китоби **“Синий мудуки-л-арз ва-л-анбиё”** (қисмҳои марбут ба таърихи тоҷикон)-ро пурра ба анҷом расонида, баргардон ва ба чоп омода намудани китоби таърихӣ **“Аҳсан-ут-тақосим фи маърифати-л-ақолим”**-и Муҳаммади Мақдисӣ, ки аз 810 саҳифа иборат аст, баъди қабули панҷ ҷузъи ҷопии охири он, охири моҳи июли соли ҷорӣ пешниҳод хоҳад шуд.

Китоби дигаре, ки аз ҷониби кормандони шӯъбаи дастхатҳои Шарқ ва китобҳои нодир аз хати форсӣ ба кириллӣ баргардон шуда буд, **“Таърихи Бухоро, Хуқанд ва Қошғар”** мебошад, ки айна ҳол дар дасти ҷоп қарор дорад.

Зимнан, кормандони шӯъбаи мазкур ба таҳияи Феҳристи мундариҷавии маҷаллаи **“Шӯълаи инқилоб”** машғул буда, то кунун дар ҳаҷми 33 саҳифа мавод гирдоварӣ намуда, нақша доранд, ки онро то моҳҳои октябр-ноябри соли ҷорӣ пурра таҳия ва ба чоп супоранд.

Яке аз самтҳои асосии фаъолияти шӯъбаи дастхатҳои Шарқ ва китобҳои нодир ин ғанӣ гардонидан, ҳифзу нигоҳдории нусхаҳои хаттӣ ва китобҳои ҷопи сангӣ мебошад. Дар шаш моҳи соли 2023, кормандони шӯъба аз аҳоли дар маҷмӯъ **49** нусха китобҳои дастнавис ва ҷопи сангӣ

чамъоварӣ намуда, мазмуну муҳтавои нусхаҳоро омӯхтанд ва дар квартали сеюм барои харидорӣ ба комиссия пешниҳод мекунанд.

Дар шаш моҳи соли ҷорӣ ба толори шуъба ва “Осорхонаи китоб” дар ҳамкорӣ бо шуъбаҳои равобити байналмилалӣ ва шуъбаи тарғиб баргузорию барномаҳои фарҳангӣ бо шумули “Рӯзи дарҳои боз” 4869 нафар меҳмонони дохилӣ ва аз 15 давлати хориҷӣ, аз ҷумла Қазоқистон, Россия, Фаронса, Ҷумҳурии исломии Эрон, Иёлоти Муттаҳидаи Амрико, Озарбойҷон, Австрия, Қатар, Испания, Афғонистон ва дигар кишварҳо ташриф оварда, бо ганҷинаҳои нодири шуъба шинос шуданд, ки ин теъдод нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 3560 нафар бештар мебошад.

Ҷаъолияти шуъбаи илмӣ-методӣ ва таҳқиқотӣ. Бо мақсади таҳлил, таҳқиқ, омӯзиш ва муайян намудани омилҳо ва қонуниятҳои раванҷҳои инноватсионии ҷаъолияти китобдорӣ, шуъбаи илмӣ ва таҳқиқотӣ як қатор корҳоро ба анҷом расонидааст. Кормандони шуъба ба муносибати 85-солагии зодрӯзи ҳунарманди маъруф дастури библиографии “Ҳошим Гадо: маҷмуаи мақолаҳо ва китобномаи шарҳиҳолӣ”-ро аз ҷоп бароварданд

Кормандони шуъба барои таҳияи дастурҳои “Китобхонаҳои бузурги ҷаҳон” дар ҳаҷми 51 саҳифа, феҳристи адабиёт ба муносибати 100-солагии шаҳри Душанбе таҳти унвони “Душанбе – шаҳри дилҳо” дар ҳаҷми 80 саҳифа, “Тақвими ҷашн ва санаҳои муҳимми Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли (2024)” дар ҳаҷми 155 саҳифа, “Омӯзиши ҷаъолияти бахш, шуъба ва марказҳои Китобхонаи миллӣ” дар ҳаҷми 30 саҳифа маводро гирдоварӣ намудаанд. Инчунин, барои таҳияи

фехристи библиографӣ бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ таҳти унвони «Библиография и библиотековедение Таджикистана в 1974-2024 гг.» дар ҳаҷми 220 саҳифа аз сарчашмаҳои гуногун маводи нав ҷамъоварӣ, таҳрир ва тибқи соҳа ва солҳо ҷудо гардидааст.

Бо қарори Шурои илмию методи Китобхонаи миллии китобномаи «Адибони Тоҷикистон (тавсияҳои методию библиографӣ барои китобдорон, қисми 3) дар ҳаҷми 131 саҳифа таҳия гардида, ба ҷоп пешниҳод шудааст. Матни китоби «Донишномаи Китобхонаи миллии» бошад дар тасҳеҳ ва таҳрири ниҳой қарор дорад.

Яке аз самтҳои асосии фаъолияти шуъба ин гузаронидани таҳқиқот оид ба муайян намудани вазъи воридшавии нусхаҳои ҳатмӣ ба Китобхонаи миллии мебошад. Ин амал мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нусхаи ҳатмии ҳуҷҷатҳо» ба роҳ монда шуда, кормандони шуъба гардиши онро дар Муассиса мавриди омӯзиш қарор медиҳанд.

Дар давраи ҳисоботӣ китобҳои тозанашире, ки ба Китобхонаи миллии ворид шудаанд, бо теъдоди 6 адад дар сомонаи Китобхона муаррифӣ гардидаанд. Дар умум дар шаш моҳи соли равон ба сомонаи Муассиса 38 адад мавод пешниҳод шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 17 адад зиёд мебошад.

Дар давраи ҳисоботӣ кормандони шуъба тибқи нақша манбаҳои вобаста ба нашрияҳои Китобхонаи миллии интишоршударо шуруъ аз солҳои таъсисёбии Китобхонаи миллии то ба имрӯз рӯйхат намуда, барои дар як пойгоҳи ягонаи маълумот гирдоварӣ кардани онҳо дар шакли электронӣ омода намуданд, ки теъдоди онҳо ба 41 адад мерасад.

Бахши таҳрир ва интишорот дар асоси дархости воҳидҳои сохтори Китобхона **168** адад даъватнома, **30** адад барнома ҷиҳати баргузори чорабиниҳо, 100 адад лифофа, 313 адад бланкаи мактубҳои содиротӣ, 35 адад мактубҳои содиротӣ, **2000** адад буклет, **55** адад табрикнома, **17** адад сипоснома ва **21** адад ифтихорнома ва ғайраро ҷоп намудааст. Дар маҷмуъ, бахши мазкур 8610 адад маводи гуногунро аз ҷоп баровардааст.

Дар иртибот ба корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва интишории Муассиса ёдовар шудан ба маврид аст, ки дар шаш моҳи соли ҷорӣ бори нахуст шумораи аввали маҷаллаи «Паём»-и Китобхонаи милли аз ҷоп баромада, он дар Маркази байналмилалии ISSN сабти ном шуда, дорои рақами мушаххаси ISSN мебошад.

Дар давраи ҳисоботӣ бори нахуст сомонаи маҷаллаи илмии «Паёми Китобхонаи милли» бо нишонаи (royom.kmt.tj) дар шабакаи байналмилалии Интернет ба фаъолият шуруъ кард. Сомона бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ аз раванҳои «Асосӣ», «Сармуҳаррир», «Оиннома», «Бойгонӣ» ва «Тамос» иборат мебошад. Матни тоҷикии сухани сармуҳаррир ва оинномаи маҷалла ба забонҳои русиву англисӣ тарҷума ва интишор шудаанд.

Айни ҳол шумораи дуҷуми «Паёми Китобхонаи милли» дар таҳрир қарор дошта, рӯзҳои наздик аз ҷоп мебарояд.

ДАСТГОҲИ ТАРҒИБОТИИ КИТОБХОНА

Дар сохтори нави Муассисаи давлатии «Китобхонаи милли»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бахши матбуот ва робита бо ҷомеа амал мекунад, ки мақсади асосӣ ва ниҳоии он таъмини

самараноки фаъолияти иттилоотии Китобхона, дар иртибот бо ҷомеа баланд бардоштани мақоми Китобхона, коркард ва амалӣ намудани PR – лоихаҳо, таъмини фаъолият, рушд ва пешбурди WEB портал (сайт)-и Китобхона, нащри маводи тарғиботию ташвиқотӣ вобаста ба мутолиаи китоб, инчунин ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои гуногун бо мақсади нигоҳ доштани симои мусбии Китобхона дар фазои иттилоотию фарҳангии ватанӣ ва байналмилалӣ мебошад.

Дар иртибот ба фаъолияти бахши матбуот ва робита бо ҷомеа дар давраи ҳисоботӣ 612 мавод дар сомонаи расмии Китобхона гузошта шудааст, ки зиёда аз 85 150 нафар онҳоро мутолиа намудаанд. Дар қатори сомонаи расмӣ Муассиса фаъолияти телеграмканали Китобхонаро аз моҳи апрели соли ҷорӣ роҳандозӣ намуда, то ин муддат 3 ҳазор обуначии доимӣ дорад. Бахши фаъоли телеграмканли мо “Бойғонии Китобхонаи миллӣ” ном дорад, ки дар ин давра 232 китоби электронӣ дар он гузошта шуда, 2500 нафар то имрӯз аз он истифода бурдаанд.

а). ИШТИРОК ДАР КОНФЕРЕНСИЯҲО, СИМПОЗИУМҲО, СЕМИНАРҲОИ ИЛМИИ ҶУМҲУРИЯВӢ ВА БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Дар шашмоҳаи аввали соли 2023 як қатор конфронсу семинарҳое, ки дар робита ба соҳаи китобу китобдорӣ дар кишварҳои гуногуни олам ба таври ҳузурӣ ва маҷозӣ (онлайн) доир гардиданд, кормандони Китобхонаи миллӣ дар онҳо ширкат ва суҳанронӣ карданд. Аз ҷумла:

- иштирок ва суҳанронии директори Китобхона Файзализода Ҷ.Х. дар дуюмин Анҷумани Иттиҳод “Китоб ва китобхонӣ ҳамчун манбаи стратегӣ дар рушди ҷомеа” дар шаҳри Бухоро;

- иштироки кормандони Китобхона дар Форуми байналмилалии “Муколамаи китобхонаҳои кишварҳои ИДМ” дар шаҳри Санкт-Петербург;

- иштироки кормандони Китобхона дар Форуми байналмилалии “Ҳақиқати таърихро барои наслҳои оянда ҳифз мекунем” дар шаҳри Маскав;

- иштироки кормандони Китобхона дар доираи барномаҳои ҳамкориҳои техникӣ ва иқтисодии Ҷумҳурии Ҳиндустон (ИТЕХ) барои тақмил додани забони англисӣ дар шаҳри Ноида ва Банглори, Деҳлии Ҳиндустон;

- иштироки кормандони Китобхона дар Форуми байналмилалӣ ва мероси хаттии Шарқ” дар шаҳри Душанбе;

Ҳамин тавр, дар давраи шашмоҳаи соли 2023 9-нафар кормандони Китобхона ба сафари хизматӣ ба ҷумҳуриҳои Ҳиндустон, Россия, Узбекистон сафарбар карда шуданд.

5. ҶАЪОЛИЯТИ БИБЛИОГРАФИИ ШУЪБАҶО ВА ТАҲИЯИ

ДАСТУРҶО

Аз ҷониби кормандони шуъбаи **библиографияи милли** дар шашмоҳаи аввали соли 2023 панҷ дастур: «Шоирӣ халқии Тоҷикистон Ҳақназар Ғоиб»: маҷмуаи мақолаҳо ва китобномаи шарҳиҳолӣ дар ҳаҷми 220 саҳифа, «Адабиётшинос ва муҳақиқи варзида Кучарзода Аламхон»: китобномаи шарҳиҳолӣ дар ҳаҷми 200 саҳифа, «Шоирӣ халқии Тоҷикистон Сафармуҳаммад Аюбӣ»: китобномаи шарҳиҳолӣ дар ҳаҷми 150 саҳифа, «Академик Раҷаб Амон»: китобномаи шарҳиҳолӣ дар ҳаҷми 250 саҳифа, «Шоир Ато Мирхоҷа»: китобномаи шарҳиҳолӣ

дар ҳаҷми 150 саҳифа таҳия шуда, дастури «Шоири халқии Тоҷикистон Муҳаммад Ғоиб»: маҷмуаи мақолаҳо ва китобномаи шарҳиҳолӣ дар ҳаҷми 264 саҳифа аз чоп баромад.

Дар шаш моҳи аввали соли 2023 аз тарафи кормандони шӯъбаи библиогарфияи миллӣ, дар умум, 28 мавод дар сомонаи Китобхона интишор ёфтааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 6 мавод кам мебошад.

Кормандони шӯъба тавассути барномаи «Библиограф» 24 628 баргаро ба феҳристи электронии шӯъба ворид намудаанд, ки дар муқоиса ба ҳамин давраи соли гузашта 8 477 барга зиёд аст. Дар ин муддат ба қуттиҳои феҳристи мураттабии шӯъба 14524 барга аз рӯйи соҳаҳо ворид карда шудааст, ки ин шумора низ нисбат ба шаш моҳи аввали соли гузашта 1231 кам мебошад.

Ҳамчунин, аз 181 нусха маҷалла ва 1424 нусха рӯзнома доир ба мавзӯҳои гуногун мақолаҳо интиҳоб ва тасвири библиографӣ карда шудаанд. Кормандони шӯъба аз қуттиҳои картотекаҳо 14 277 баргаро таҳрир намуда, 170 баргаи фарсудашуда ва 112 қисми онҳо (рубрикаҳо)-ро иваз намуданд.

Медиатекаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон маводи гуногуни чопӣ, электронӣ ва мултимедиавиро оид фаъолияти ҳамарӯза ва пурсамарии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз осори илмию публисистӣ, адабию бадеӣ, матбуоти даврӣ, сомонаҳои интернетии дохиливу хориҷӣ ҷамъоварӣ, таҳлилу коркард, пажӯҳиш ва

библиографинамой карда, ба доираи васеи хонандагон пешниҳод мекунанд.

Дар давраи ҳисоботӣ кормандони Медиатека, дар маҷмӯъ 18 078 адад мавод – ба забони тоҷикӣ, 11 033 мавод ба забони русӣ, 5 203 мавод ба забони ўзбекӣ, 916 мавод ба забони арабӣ, 652 мавод ба забони русӣ ва 274 маводи дигар ба забони англисӣ гирдоварӣ намуданд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 8 345 адад зиёд мебошад. Инчунин, 65 адад тасвири аналитикии китобҳоро ба анҷом расониданд.

Дар давраи ҳисоботӣ кормандон фонди умумии китобии Медиатекаро мавриди санҷиш ва ҷобачогузорӣ қарор дода, муайян намуданд, ки то ба имрӯз фонд дорои 1261 нусха китоб (1031 ба забони тоҷикӣ, 204 ба забони русӣ, 26 китоб ба забонҳои хориҷӣ ва дар хориҷа нашргардида) мебошад.

Ҳамчунин, кормандони Медиатека 11 500 баргаро аз рӯйи соҳа дар феҳрист ҷобачогузорӣ кардаанд. Илова бар ин, дар ин давра 1952 адад мавод аз шабакаҳои интернетӣ бо забонҳои русӣ, арабӣ ва англисӣ ҷамъоварӣ шудааст.

Дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби кормандони Медиатека 296 маводи мусаббат гирдоварӣ шуда, ҳамзамон 976 мавод вобаста ба фаъолияти Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз шабакаҳои иҷтимоӣ ҷамъоварӣ намудааст.

Ҷиҳати амалишавии бомаром ва ҳадафмуди лоиҳаи «Бунёди маводи мусаббати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2022-2024» Медиатекаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи Нақшаи кории лоиҳа фаъолияти худро босамар анҷом дода истодааст.

Дар ин замина, корҳои гирдовари мавод, таҳлилу библиографинамоии он барои дастурҳои электронии библиографии иттилоотии “Савол ва ҷавоб”, “Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нигоҳи муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар”, “Хазинаи чопӣ ва электронии маводи мусаббати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Корнамоҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон”, “Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар аксу мусаввараҳо” ва “Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – эҳёгари хунаҳои мардумӣ” бомаром идома дорад.

Дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби кормандони шуъбаи **адабиёти хориҷӣ** дар маҷмӯъ, **288** нусха китоби нав қабул ва коркард, 1424 адад барғаҳои нав чоп карда шуда, дар феҳристи анъанавии шуъба ҷобачо гузошта шуданд.

Дар ин муддат 6251 нусха адабиёт ба феҳристи электронӣ ворид карда шудааст.

Дар назди шуъбаи адабиёти хориҷӣ гӯшаи чанд кишвари хориҷӣ фаъолият дошта, дар асоси ҳамкорӣ бо онҳо мубодилаи байналмилалии китоб ба роҳ монда шудааст.

6. ТАКМИЛИ ИХТИСОС

Дар баробари коркард ва таъбу нашри асарҳои марбут ба таърихи миллат, дастурҳои методиву феҳристномаҳо самти дигар ва муҳими фаъолияти Китобхона ин такмили ихтисоси китобдорони Китобхонаи миллии Тоҷикистон ва дигар китобхонаҳои ҷумҳурӣ тавассути роҳандозии курсҳои гуногуни омӯзишӣ мебошад. Дар ин замина **Маркази таҳсилот ва инноватсияҳои китобдории Китобхона** ҳамасола курсҳои кӯтоҳмуддати такмили ихтисосро доир менамояд.

Кормандони **маркази номбурда** дар давраи ҳисоботӣ **44** нафар аз кормандони Китобхонаро дар як марҳила ба курси бозомӯзии барномаи “ALEPH” дар ҳаҷми 36 соати дарсӣ фаро гирифтанд. Инчунин, дар курси кӯтоҳмуддат сардорони шуъбаҳо, мудирони бахш ва муовинони онҳо ба омӯзиши имлои забони тоҷикӣ ва тарзи дурусти ҳуҷҷатгузорӣ ҷалб карда шуданд.

Марказ дар моҳҳои сипаригаштаи соли ҷорӣ оид ба гирифтани иҷозатномаи фаъолияти таълимӣ ҳуҷҷатҳои лозимаро таҳия ва ҷамъоварӣ намуда, барои муҳокимаву таҳлил ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти назорат дар соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуд. Ҳамзамон, барои роҳандозии фаъолияти таълимӣ санадҳои зарурӣ, аз ҷумла нақшаи таълимӣ барои курси дусолаи Фаъолияти китобдорӣ – иттилоотӣ ва курси сесолаи Китобхонашиносӣ ва библиографияшиносӣ, барномаҳои забонмӯзӣ, аз ҷумла забонҳои русӣ, олмонӣ, англисӣ таҳия карда шуда, ҳамчун санади заминавӣ барои таҳсил ба идораҳои масъул ирсол карда шуд. Хушбахтона, санаи 31 майи соли ҷорӣ баҳри фаъолияти 5 (панҷ) солаи (2023-2028) Маркази таҳсилот ва инноватсияҳои китобдорӣ аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти назорат дар соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозатнома қабул ва имзо гардид.

Дар шаш моҳи аввали соли 2023, 136 нафар таҷрибаомӯз аз Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи славянии Тоҷикистону Россия, Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода,

Коллеҷи фарҳанги ҷумҳуриявӣ ба номи П.Буйдоқов (н.Рӯдакӣ) дар марказ ва шӯъбаҳои гуногуни Китобхона ба таҷрибаомӯзӣ фаро гирифта шуданд.

7. ХИЗМАТРАСОНӢ БА ХОНАНДАГОН

Таҳлилу натиҷагирӣ аз фаъолияти бахши бақайдгирии шӯъбаи хизматрасонӣ ба истифодабарандагон нишон дод, ки аз оғози фаъолият то ба имрӯз **262 462** нафар узви Китобхонаи миллии Тоҷикистон шудаанд. Дар шашмоҳаи аввали соли 2023 ба узвияти Китобхона **3 318** нафар қабул карда шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-ум **2 530** нафар кам мебошад. Аз ҷумла:

№	Номи муассисаи таълимӣ	Хонандагон
1	Донишгоҳи миллии Тоҷикистон	304
2	Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино	487
3	Донишгоҳи омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айнӣ	59
4	Донишгоҳи технологии Тоҷикистон	38
5	Донишгоҳи техники Тоҷикистон ба номи М. Осимӣ	47
6	Донишгоҳи славянии Русия ва Тоҷикистон	114
7	Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншо Шохтемур	23
8	Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмати Тоҷикистон	39
9	Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон	77

10	Донишкадаи байналмилалии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода	58
11	Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон	10
12	Филиали Донишгоҳи Москва дар Тоҷикистон (МГУ)	3
13	Донишкадаи санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон	9
14	Донишкадаи исломии Тоҷикистон ба номи Имоми Аъзам Абӯҳанифа	34
15	Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов	23
16	Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода	28
17	Академияи Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон	20
18	Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон	68
19	Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон	5
20	Консерваторияи миллии Тоҷикистон	13
21	Хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ	878
22	Хонандагони литсей ва гимназияҳо	436
23	Кормандони корхонаҳои давлатӣ	35
24	Хонандагони коллеҷҳо	154
25	Маъҷубон	57
26	Шаҳрвандони хориҷӣ	21
27	Хонандагони муқаррарӣ	244

28	ва хонандагоне, ки корти худро барқарор кардаанд	1750
----	--	------

Ба толорҳои шуъбаи хизматрасонӣ ба истифодабарандагон, ки фарогири толори хониш, толори тиб ва табиатшиносӣ, толори ҳуқуқ ва фалсафа мебошад, дар давраи ҳисоботӣ **43 463** нафар хонанда ташриф оварда, ба онҳо ҷиҳати дастрас намудани беш аз 47 274 нусха адабиёт хизмат расонида шудааст, ки ин шумора дар муқоиса ба шашмоҳаи аввали соли қаблӣ 469 нафар хонанда ва 536 нусха китоб кам мебошад. Дар дигар толорҳои хониши Китобхона омили ташрифот ва китобдихӣ ба таври зерин мебошад:

№	Номи сохтор	Шумораи хонандагон	Китобдихӣ	Маводи электронӣ
1	Шуъбаи матбуоти даврӣ	2828	20425	
2	Шуъбаи адабиёт доир ба фарҳанг ва ҳунар	1148	303	1511
3	Шуъбаи библиографияи миллӣ	493	877	
4	Шуъбаи депозитарӣ	269	118	
5	Шуъбаи абонементи байни китобхонаҳо	2122	2515	
6	Шуъбаи хизматрасонӣ ба шахсони имконияташон маҳдуд	1287	169	1385
7	Шуъбаи дастхатҳои Шарқ ва китобҳои нодир	2111	4367	
8	Шуъбаи маълумотдихӣ-	618	1124	

	библиографӣ			
9	Шуъбаи адабиёти хориҷӣ	8356	2207	
10	Шуъбаи адабиёти кӯдакон ва наврасон	3782	13562	
11	Шуъбаи адабиёти табиатшиносӣ, техникӣ ва илмҳои дақиқ	2032	4920	
12	Толори хониши электроники шуъбаи автоматикунонии раванди китобдорӣ-иттилоотӣ	10815		3171
13	Шуъбаи рисолаҳои илмӣ	2746	1203	
14	Шуъбаи хизматрасонӣ ба истифодабарандагон	43463	47274	

Аз нишондиҳандаҳои омории зикргардида маълум мешавад, ки шумораи умумии хонандагон ва диҳиши адабиёт дар шашмоҳаи аввали соли 2023-ум 82070 нафар хонанда ва 99064 нусха китоб ва **9815** адад маводи электрониро ташкил медиҳад, ки ин шумора дар муқоиса ба ҳамина давраи соли 2022-ум 25658 нафар хонанда ва 24790 нусха китоб кам мебошад.

Дар шашмоҳаи аввали соли 2023 ба воситаи шуъбаи мукамалгардонии фонд ба толори хониши шуъбаи хизматрасонӣ ба истифодабарандагон 325 нусха китоб ворид гардидааст.

Бо мақсади хизматрасонии саривақтӣ ва босифат ба хонандагон шуъбаи **матбуоти даврӣ** дар давраи ҳисоботӣ як қатор корхоро ба анҷом расонидааст. Дар иртибот ба бастабандии нашрияҳои даврӣ дар

ин давра зиёда аз 1000 нашрия барои муқовабандӣ пешниҳод гардидааст, ки баъд аз иҷрои ин амал онҳо ба фонди шуъба интиқол дода мешаванд.

Бо мақсади қонёъ намудани талаботи рӯзмарраи хонандагон нисбат ба рӯзномаҳои тозанаشر ҳар ҳафта ба шуъба зиёда аз 45 номгӯи рӯзномаҳои тоҷикӣ, русӣ ва ўзбекӣ ворид мешаванд. Дар давраи ҳисоботӣ ба фонди шуъба дар асоси нусхаи ҳатмӣ 1704 нусхаи рӯзнома ба забони тоҷикӣ, 328 шумора ба забони русӣ, 793 шумораи рӯзномаҳо дар асоси нусхаи обунавӣ 288 шумора ба забонҳои тоҷикӣ, 500 шумора ба забони русӣ, 307 шумора рӯзномаҳои ноҳиявӣ аз рӯи нусхаҳои ҳатмӣ ва обунавӣ аз шуъбаи билиографияи миллии интиқол гардида, 1837 шумораи маҷалла бо забонҳои тоҷикӣ русӣ аз рӯи нусхаи ҳатмӣ ва обунавӣ ва аз сарчашмаҳои гуногун ворид шудааст, ки дар маҷмӯъ, 3920 нусхаи рӯзнома ва 1837 шумораи маҷалларо ташкил медиҳад.

Дар шаш моҳи аввали соли 2023 ба фонди **шуъбаи хизматрасонӣ ба шахсони имконияташон маҳдуд** 28 нусха китоб бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ ворид гардидааст.

Шуъбаи абонементи байникитобхонавӣ ва таҳвили ҳуҷҷатҳои электронӣ дар асоси ҳамкорӣ бо китобхонаҳои вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои тобеи марказ ба воситаи абонементи байни китобхонаҳо дар маҷмӯъ, 25 нусха китоб ирсол шудааст, ки аз ин 16 нусха ба ноҳияҳои тобеи марказ ва 9 нусха ба вилояти Хатлон интиқол ёфтааст.

Дар ин муддат аз ҷониби кормандон кор бо хонандагони қарздор пурзӯр гардида 445 нусха китоб баргардонида шудааст, ки ин нишондод назар ба ҳамин давраи соли гузашта **205** нусха кам мебошад.

Дар давраи ҳисоботӣ ба фонди шуъба 12 нусха адабиёт ворид гардидааст, ки нисбат ба шашмоҳаи аввали соли 2022-ум 51 нусха кам мебошад. Адабиёти воридгардида тибқи муқаррарот ба феҳристи мураттабӣ, алифбойӣ ва электронӣ гузаронида шуда, барои истифодаи хонандагон омода карда шудааст.

Кормандони **шуъбаи депозитарӣ** дар давраи ҳисоботӣ ба тафтиш ва санҷиши муқоисавии фонди шуъба, барқарор намудани рақамҳои инвентарии китобҳо, ташкили феҳристи электронӣ ва дигар корҳои марбут ба фаъолияти шуъба машғул шуда, як қатор корҳои муҳимро ба анҷом расонидаанд. Дар ин давра **1050 нусха** китоби таъмирталаб чундо гардида, 1028- нусхаи он баъд аз таъмир дар ҷойҳои муқаррарии худ ҷобаҷо гузошта шуданд.

Шуъбаи нигоҳдории китоб дар давоми шаш моҳи соли 2023 аз маҳзанҳои китобии дар тавозуни худ қарордошта 9931 нусха китобро ба шуъбаҳои хизматрасонии Китобхона пешниҳод намудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2022-ум 5691 нусха китоб кам мебошад. Шуъбаи мазкур дар самти қабули китобҳои навлоридшуда, пешниҳоди китоб ҷиҳати воридсозӣ ба барномаи ALEPH ва дигар хизматрасониҳо бо дигар шуъбаҳо ҳамкории зич менамояд.

Барои ғанӣ гардонидани фонди шуъбаи нигоҳдории китоб дар ин давра 21373 нусха китоб, аз ҷумла 6651 нусха ба забони тоҷикӣ, 11462 нусха ба забони русӣ, 77 нусха китоб ба забонҳои ИДМ ва 240 нусха автореферат ба шуъба ворид гардидааст. Ҳамаи китобҳои ба шуъба воридгардида аз рӯйи рақами инвентарӣ дар рафҳои китобӣ ҷобаҷо гузошта шудаанд.

Кормандони **шуъбаи адабиёт доир ба фарҳанг ва ҳунар** дар давраи ҳисоботӣ 425 адад маводро аз сарчашмаҳои гуногун оид ба фарҳанг ва ҳунари Тоҷикистон ҷамъоварӣ намудаанд.

Аз тарафи кормандони шуъбаи мазкур 27 адад мавод оид ба мавзӯҳои гуногун дар сомонаи Китобхона интишор ёфтааст. Шуъбаи адабиёт доир ба фарҳанг ва ҳунар ҳамкориро бо ниҳодҳои фарҳангии кишвар ба роҳ монда, дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва институтҳои тобеи он 21 адад китоб ба забонҳои тоҷикӣ, русӣ, англисӣ ва 1 адад маҷаллаи илмӣ-назариявӣ ба шуъбаи мазкур ворид гардидааст.

Дар давраи ҳисоботӣ бахшида ба зодрӯзи Ҳунарманди халқии СССР, дорандаи Ордени “Ситораи Президенти Тоҷикистон”, Арбоби ҳунари Тоҷикистон Ҳошим Гадо дар Китобхонаи миллии гӯшаи «Ҳошим Гадо» таъсис ёфт, ки дар он 620 ҷилди китоби ин ҳунарпешаи нотақрори сахнаи тоҷик ва расмҳои ҷолиб аз ҷанбаҳои ҳунарии ӯ дар гӯшаи толори шуъбаи адабиёт доир ба фарҳанг ва ҳунар ҷо ба ҷо гузошта шудаанд.

Шуъбаи адабиёти кӯдакон ва наврасони Китобхона шуъбаи махсусест, ки ҷанбаҳои он ҷиҳати хизматрасонӣ ба хонандагони хурдсол ба роҳ монда шудааст. Шуъбаи мазкур яке аз шуъбаҳои асосии хизматрасонӣ ба ҳисоб рафта, дар шаш моҳи аввали соли ҷорӣ **3782** нафар хонанда сабти ном шудааст, ки онҳо **13562** нусха китобро мавриди мутолиа қарор додаанд.

Ҷиҳати ғани гардонидани фонди шуъба дар давраи ҳисоботӣ аз тарафи шуъбаи муқаммалгардонии фонд ба миқдори 511 нусха

адабиёти бачагона, **66** шумораи рӯзномаву маҷаллаҳо ба шуъба ворид гардидааст.

Ҳамчунин, кормандони шуъбаи мазкур дар ин давра 28 хабару гузоришро аз чараёни маҳфилҳои ҳамешагии шуъба омода ва дар сомонаи Китобхона интишор додаанд.

Кормандони **шуъбаи маълумотдиҳӣ-библиографӣ** аз шабакаҳои интернетӣ оид ба мавзӯҳои дастовардҳои миллӣ ва пешрафту тараққиёти кишвар 243 адад мавод ҷамъоварӣ намудаанд. Ҳамчунин, кормандони шуъба 3717 нусха китоби фонди шуъбаро ба феҳристи электронӣ ворид кардаанд.

Дар давраи ҳисоботӣ кормандони шуъбаи мазкур 130 нусха китобро аз шуъбаи нигоҳдории китоб қабул ва ба фонди шуъба ворид намуданд.

Дар давоми шаш моҳи аввали соли 2023 ба **шуъбаи рисолаҳои илмӣ** ба миқдори 320 нусхаи рисолаи илмӣ (184 нусха ба забони тоҷикӣ, 136 нусха ба забони русӣ), 437 нусха автореферат (334 нусха бо забони тоҷикӣ, 103 нусха ба забони русӣ), **16** адад фитта (диск) ва аз ҷониби муроҷиаткунандагони «Толори кормандони илм» 297 адад шакли электронии рисолаҳои номзадӣю доктории дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷимояшуда ворид гардида, ба феҳристи электронӣ ворид карда шудаанд.

Бо мақсади ғанӣ гардонидани фонди толори академикон дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби донишмандони соҳаҳои гуногун ба миқдори **660** нусха китоб ва дигар маводи чопӣ ба шуъбаи рисолаҳои илмӣ тухфа гардидааст.

8. РОБИТАҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ КИТОБХОНА

Китобхона дар доираи мубодилаи байналмилалии китоб бо китобхонаҳои гуногуни мамлакатҳои хориҷӣ, аз ҷумла бо китобхонаҳои 28 давлати ҷаҳон ҳамкорӣ ва мубодилаи китобӣ дорад. Байни Китобхонаи миллии Тоҷикистон ва 20 китобхонаи хориҷӣ Ёддошти тафохуми ҳамкорӣ амал мекунад.

Шуъбаи робитаҳои байналмилалӣ дар давраи ҳисоботӣ ҳамкориҳои байналмилалиро дар сатҳи хуб ба роҳ монда, ташриф ва вохӯрии сафири Фавқулода ва Мухтори Ҷумҳурии Қазоқистон Туреханов Валихан, аз Институти эроншиносии Австрия доктор Флориан Швартс, сафири Россия дар Тоҷикистон Дмитрий Петров ва Президенти Фонди байналхалқии “Духовное единство народов”, доктори илмҳои фалсафа, профессор Валерий Алексеев ташкил ва баргузор намудааст.

Мавриди зикр аст, ки шуъбаи робитаҳои байналмилалии Китобхонаи миллии тасмим дорад дар соли 2023 бо якчанд китобхонаҳои кишварҳои хориҷӣ асноди ҳамкориро ба имзо расонад, аз ҷумла

1. Лоихаи Ёддошти тафохуми ҳамкорӣ байни Китобхонаи миллии ва Китобхонаи миллии Ҳиндустон.
2. Лоихаи Ёддошти тафохуми ҳамкорӣ байни Китобхонаи миллии ва Сарраёсати кулли Китобхонаҳо ва нашрияҳои Вазорати фарҳанг ва сайёҳии Ҷумҳурии Туркия.
3. Лоихаи Ёддошти тафохуми ҳамкорӣ байни Китобхонаи миллии ва Китобхонаи миллии Фаронса.

9. ҶОРАБИНИҲОИ ФАРҲАНГӢ ДАР КИТОБХОНА

Дар Китобхонаи милли дар шаш моҳи аввали соли 2023 аз ҷониби бахшу шуъбаҳои Китобхона 48 адад ва аз тарафи вазорату идораҳои ҷумҳури 35 адад чорабинӣ доир гардидааст. Дар маҷмӯъ, дар ин давра 83 адад чорабинӣ баргузор гардидааст, ки дар муқоиса ба ҳамин давраи соли 2022-ум 37 адад зиёд мебошад.

Дар давраи ҳисоботи кормандони **шуъбаи тарғиб ва баргузори чорабиниҳои фарҳангӣ** ба 184 гурӯҳ меҳмонони дохиливу хориҷӣ ва донишҷӯёну мактаббачагон саёҳат (экскурсия) гузарониданд, ки дар маҷмӯъ, 2465 нафар меҳмонон бо шароит ва имконоти хизматрасони Китобхонаи милли шинос гардиданд.

Шуъбаи маркетинг ва менеҷменти фаъолияти китобдорӣ дар шашмоҳаи аввали соли 2023 баҳри ҷалби бештари хонандагон ба курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзиши забонҳои хориҷӣ ҳаматарафа чораҷӯӣ намуда, хоҳишмандонро рӯйхат ва ба онҳо оид ба курсҳо маълумоти заруриро пешкаш менамоянд.

Баҳри дар амал татбиқ намудани мақсади асосии Китобхонаи милли ва нишон додани мақому нуфузи ин боргоҳ кормандони шуъбаи менеҷмент ва маркетинг барои омода намудани механизмҳои нави ҷалби истифодабарандагонӣ нав ба хизматрасони иловагии пулакӣ ва тайёр намудани мааводи рекламавӣ (буклет, брошюра, варақҳои таблиғотӣ ва ғайра) 1000 адад варақаи таблиғотӣ омода намуда, ба истифодабарандагон пешниҳод кардаанд.

Бо ташаббуси шуъбаи менеҷмент ва маркетинг бахшида ба ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ санаҳои 30 ва 31 март соли равон чорабиниҳои рӯзи “Дарҳои боз” баргузор шуд.

Мавриди зикр аст, ки Рӯзи "Дарҳои боз" нахустин бор бо ҷалби кормандони кулли вазорат, кумита ва муассисаву идораҳои кишвар роҳандозӣ мешавад. Дар баробари ин донишҷӯёни донишгоҳу донишкадаҳои ҳудуди шаҳри Душанбе ва толибилмони коллеҷу омӯзишгоҳҳо ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҳудуди шаҳри Душанбе вориди Китобхонаи миллии шуданд. Илова ба ин, шаҳрвандони хориҷӣ низ дар ин рӯз меҳмони Китобхона буданд.

Кормандони шӯбаи маркетинг ва менеҷменти фаъолияти китобдорӣ 6 мавод дар сомонаи Китобхона интишор додаанд.

Бо ҳидоятҳои бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон баргузорию Озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст" ба ҳукми анъана даромадааст. Имсол низ ин озмун бо мақсади таҷлили сазовори ҷашни 32-умин солгарди Истиқлолияти давлатии мамлакат баргузоор мегарадад. Дар даври чоруми он (даври ҷамъбасти) Китобхонаи миллии барои омода кардани ҷойи баргузорию чорабинӣ муваззаф шудааст.

Бинобар ин, дар Китобхонаи миллии Ситоди озмуни ҷумҳуриявии "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст" ташкил карда шуда, барои роҳнамоии довталабони озмун мунтазам фаъолият менамояд. Алалхусус, барои осону мукамал дастраси довталабон гардонидан асарҳои адибоне, ки барои аз худ кардан ва хондан дар озмун тавсия шудаанд,, дар Китобхонаи миллии толори махсус бо номи "Фурӯғи субҳи доноӣ" ташкил гардида, шакли электронии китобҳо дар ҳомилҳои электронӣ CD-ҳо ҷой карда шудаанд.

Роҳбарият ва кормандони Китобхона ҷиҳати ташвиқу тарғиби ҳамачонибаи Озмуни ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст” аз тариқи шабакаҳои телевизионӣ ва радио, матбуоти даврӣ ва сомонаи Китобхона фаъолияти пурсамар доранд.

а. МАҲФИЛҲОИ ФАРҲАНГӢ ДАР КИТОБХОНА

Китобхонаи миллӣ ҳамчун муассисаи фарҳангии кишвар дар баргузорию чорабиниҳои гуногуни фарҳангӣ-сиёсӣ нақши муҳим бозида, яке аз маконҳои асосии баргузорию чорабиниҳои сатҳи баланди ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ ба ҳисоб меравад. Дар баробари ин ҳамасола вобаста ба ҷашнҳои гуногун аз ҷониби бахшу шӯъбаҳои Китобхона чорабинӣ ва маҳфилҳои мухталифи илмӣ-фарҳангӣ доир мегардад, ки барои баланд бардоштани сатҳи маънавияти ҷомеа таъсири амиқ мерасонанд.

Чорабиниҳое, ки аз тарафи бахш, шӯъба ва марказҳои Китобхона баргузор гардиданд:

Рӯнамоии китоби “Инъикоси фаъолияти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар рӯзномаи “Ҷумҳурият, маҳфили “Дар суҳбати адиб” бо иштироки шахсиятҳои маъруф, чорабиниҳои фарҳангӣ-фароғатӣ бахшида ба 29-солагии таъсисёбии Қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон зери унвони “Артиши миллӣ – сипари боэътимоди давлат ва миллат”, мизи гирд бахшида ба “Рӯзи модарон” дар мавзӯи “Модар-ҷавҳари ҳастӣ”, конференсия бахшида ба ҷашни байналмилалии “Наврӯз”, рӯнамоии осорномаи профессор Шохзамон Раҳмон, маҳфилҳои “Ганҷи сухан”, “Равшандилон”, “Дастони моҳир”, “Ҳаёти солим”, маҳфили ҳамешагии “Ҳамешабахор” зери роҳбарии адиби шинохта Хайрандеш,

конференсияи илмӣ-амалии “Нақши Ваҳдати миллӣ дар таҳкими истиқлолияти давлатӣ” ва рӯнамоии китоби “Ваҳдати миллӣ (фехристи адабиёт)”, маҳфили “Тоҷикшиносӣ” зери унвони “Забони миллат – ҳастии миллат”, “Тоҷикон”- и Бобочон Ғафуров ва марҳилаҳои худшиносии тоҷикон”, “Пайравони пешвои миллатем”, “Рӯнамоии фехристи Ҳошим Гадо (Ифтитоҳи гӯшаи Ҳошим Гадо дар Китобхонаи миллӣ дар ҳошияи рӯнамоии дастури библиографии ӯ)”, “Нақши фарҳанг дар баланд бардоштани ҳувийяти миллӣ”, мизи гирди “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф” таҳти унвони “Рушди тафаккури техникӣ – асоси рушди ҷомеа”, конференсияи илмӣ-назариявии “Нусхаҳои ҳатмӣ – асоситарин роҳи пуррагардонии фонди китобхона”, Рӯзи “Дарҳои боз” ва ғайра баргузор гардиданд.

Чорабиниҳое, ки аз ҷониби ташкилоту муассисаҳои давлатӣ дар Китобхона баргузор гардиданд:

1. Конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Пешгирии савдои одамон, муқовимат ба экстремизм ва терроризм ва тарбияи ватандӯстии шаҳрвандон» аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2. Семинар дар доираи лоиҳаи барқарорсозии устувории сабз, дар бахшҳои энергетика ва кишоварзӣ дар Тоҷикистон, аз ҷониби Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3. Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ, аз ҷониби Дастгоҳи Кумитаи иҷроияи марказии Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон;

4. Мизи мудаввар дар мавзуи «Кўмакҳои унвонии иҷтимоӣ», аз ҷониби Ташкилоти ҷамъиятии “Хома”;
5. Форуми сармоягузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия, аз ҷониби Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, Вазорати энергетика ва захираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Хадамоти назорати давлатии энергетикӣ;
6. Конференсияи байналмилалӣ “Нақш ва ҷойгоҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ўзбекистон”, аз ҷониби Маркази тадқиқоти стратегияи назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
7. Маҷлиси тантанавӣ бахшида ба “Рӯзи матбуоти тоҷик”, аз ҷониби Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
8. Мизи мудаввар дар мавзуи “Стандартҳои байналмилалӣ ва миллии пешгирии зурварӣ дар оила”, аз ҷониби Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
9. Форуми сармоягузорию Тоҷикистону Озарбойҷон, аз ҷониби Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;
10. Конференсияи илмӣ-оммавӣ таҳти унвони “Ки ба рӯи ноумедӣ дари баста боз кардан...”, аз ҷониби Ташкилоти ҷамъиятии “Гемофилҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон”;
11. Анҷумани соҳибкорию Тоҷикистону Чин, аз ҷониби Муассисаи давлатии “Ташаккул ва рушди соҳибкорию Тоҷикистон”;
12. Конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзуи “Таъмини ҳифзи сирри давлатӣ ва ҳифзи техникаи иттилоот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”,

аз ҷониби Муассисаи давлатии “Саридораи ҳифзи сирри давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон”;

13. Намоиши “Форуми соҳибкорони Тоҷикистону Туркманистон”, аз ҷониби Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

14. Намоиши “Маорифи Тоҷикистон-Русия. 2023”, аз ҷониби Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

15. Форуми байналмилалии СҲШ, аз ҷониби Маркази тадқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

16. Конференсия дар мавзуи “Рушди механизми шарикии давлат ва бахши хусусӣ дар соҳаи маориф”, аз ҷониби Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ғайра.

10. ҶАЪОЛИЯТИ ШУЪБАҲОИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКӢ, КОММУНАЛӢ, ХОҶАГӢ

Кормандони шуъбаҳои истифодабарии техникӣ ва хизматрасонии коммуналӣ, хоҷагӣ, хадамоти барқиву техникӣ новобаста аз баъзе мушкилоти мавҷуда тавонистанд, ки мувозинати солими кориро дар Китобхона нигоҳ доранд ва барои ҷаъолияти хубу пайвастаи дигар бахшу шуъбаҳои Китобхона шароити заруриро фароҳам оваранд.

Тибқи нақшаи ободонӣ корҳои барқарорсозӣ, нигоҳ доштани ҳолати сохтмони бино ҳашару шанбегиҳо, кабудизоркунӣ ва ободонии боғи гирду атрофи Китобхона мунтазам идома дорад.

Аз ҷониби **шуъбаи истифодабарии техникӣ ва хизматрасонии электроэнергетикӣ** дар давраи ҳисобтӣ як қатор корҳо ҷиҳати таъмини

фаъолияти муназзами кормандон ба анҷом расонида шудааст. Дар ин давра ба миқдори 807 адад лампаҳои каммасрафи корношоямгардида иваз карда шуданд. Аз ҷониби кормандони шуъбаи мазкур барои чорабиниву чаласаҳое, ки дар Китобхона баргузор мешаванд, ба таври доимӣ навбатдории барқчӣ ва масъулони лифт ташкил карда мешавад.

Бахши бехатарӣ аз сӯхтор фаъолияти худро ҷиҳати таъминии риояи қоидаҳои назорати давлатии бехатарӣ аз сӯхтор, ҳолатҳои ғавқулода ва мудофияи граждани дар асоси нақшаи чорабиниҳои асосӣ оид ба масъалаҳои мудофияи граждани, эътино, пешгирӣ ва рафъи оқибатҳои ҳолатҳои ғавқулода ва бехатарӣ аз сӯхтор барои соли 2023 ба роҳ монда, дар давраи ҳисоботи бо кормандони Китобхона оид ба риояи қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор ва риояи қоидаҳои бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат дастурдиҳӣ ва корҳои фаҳмондадиҳӣ гузаронидааст. Дар давраи ҳисоботи тамоми ошёнҳо, роҳравҳо, толорҳои хониш ва маҳзанҳо ба қадри имкон бо воситаи аввалиндараҷаи оташнишонии ОП-5 таъмин карда шудаанд.

Шуъбаи истифодабарии техникӣ ва хизматрасонии коммуналӣ низ бо мақсади таъмини шароити мусоиди корӣ як қатор корҳои таъмириву азнавсозиро ба анҷом расонидааст.

а). **ФАЪОЛИЯТИ ШУЪБАИ АВТОМАТИКУНОНИИ РАВАНДИ
КИТОБДОРӢ-ИТТИЛООТӢ**

Шуъбаи автоматикунонии раванди китобдорӣ-иттилоотӣ дар шаш моҳи аввали соли 2023 ба сомонаи Китобхона 6750 иттилоотро коркард ва ворид намудааст, ки айни ҳол фонди электронии сомонаи мазкур ба 332 750 китоби электронӣ расидааст.

Сервер ва барномаи турникет (Access Control) зери назорати доимии масъулон қарор дошта, тамоми кормандони Муассиса бо изи дастон, чип ва кортҳои даромаду баромад вориди Китобхона мегарданд.

Веб-барномаи Kerio Control, Server Ubuntu 18.04 бо иҷозатномааш ҷиҳати таъмин намудани назорат, таъйину тақсими истифодаи самараноки шабакаи интернет, манъ намудани истифодаи шабакаҳои иҷтимоӣ ва ба ҳисобгирии омили истифодаи он дар Китобхонаи миллии омода ва ба истифода дода шудааст.

Нусхабардории эҳтиётии маълумоти электронӣ дар пойгоҳҳои маълумоти веб-барномаи библиографияи миллии, китобхонаи электронӣ, маркази иттилоотӣ ҳуқуқӣ ва барномаи ALEPH нигоҳ дошта мешавад.

Аз ҷониби кормандони гурӯҳи нусхабардорӣ ба миқдори 702 нусха китоб дар ҳаҷми 175 500 саҳифа нусхабардорӣ, коркард ва ба формати PDF гардонида шудааст, ки ин назар ба шашмоҳаи нахусти соли гузашта 266 китоби электронӣ зиёд мебошад.

Ҷаъолияти барномаи ALEPH зери назорати доимии масъулон қарор дошта, камбудӣ ва ғалатҳое, ки дар модулҳои барнома ба ҷашм расиданд, дар доираи имконот бартараф карда шуданд.

Тибқи омили веб-барномаи Китобхонаи электроники миллии Тоҷикистон дар шаш моҳи аввали соли ҷорӣ 328 нафар хонанда сабти ном шуда, 34 480 хонандаи маҷозӣ аз веб-барномаи мазкур истифода намудааст. Инчунин, тибқи мактуб ва дархост ба як қатор сохторҳои давлатӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии ҷумҳурӣ зиёда аз **9815** нусхаи электроники китоб ва маводи таълимӣ дода шудааст.

б). ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ИҶТИМОИИ КИТОБХОНА

Муассисаи давлатии “Китобхонаи миллӣ” дар баробари хизматрасонӣ ба хонандагон, таҳияи дастурҳои методӣю нашри китобҳо, инчунин барои дастгирии иҷтимоии кормандони Китобхона ва шахсони алоҳида корҳои зиёдеро ба анҷом мерасонад.

Ҷаъолияти Кумитаи иттифоқи касабаи кормандони Китобхона. Дар давраи ҳисоботӣ Кумитаи иттифоқи касабаи кормандон дар доираи имконият кормандони Китобхонаро мавриди дастгирӣ ва ғамхорӣ қарор додааст. Аз ҷумла, ба 2 нафар корманде, ки ба нафақа баромаданд, тухфаи хотиравӣ тақдим гардида, дар арафаи ҷашни байналмилалии Наврӯз барои кормандон дастархони идона ба маблағи умумии 17300 сомонӣ орошта шуд. Дар арафаи иди саиди Фитр ва Қурбон ба маблағи 54762 сомонӣ маводи ғизоӣ харидорӣ ва кумак расонида шудааст. Ҳамзамон дар ин давра аз ҳисоби Иттифоқ ба маблағи 9600 сомонӣ кӯмакпулиҳо ба коллективи Муассиса расонида шудааст.

Ҷаъолияти шӯъбаи муҳосибот. Яке аз вазифаҳои асосии шӯъбаи муҳосибот самаранок ва мақсаднок истифода бурдани маблағҳои ҷудогардида, мусоидат ба баландшавии захираҳои маводи Китобхона ва иқтисодиёт, таъмини саривақтии музди меҳнати кормандон ва ғайра мебошад, ки шӯъбаи мазкур вазифаҳои худро мунтазам дар доираи имкониятҳо иҷро менамояд. Шӯъбаи мазкур таъминоти мунтазам ва саривақтии музди меҳнат ва дигар хизматрасониҳои молиявиро дар давраи ҳисоботӣ ба роҳ мондааст.

Фаъолияти бунгоҳи тиббии Китобхона. Дар давраи ҳисоботӣ кормандони бунгоҳи тиббии Китобхона ба як қатор кормандон ва хонандагон ёри аввалини тиббӣ расонидаанд. Моҳи марти соли равон тибқи нақшаи ҳарсола тамоми кормандони Китобхона аз муоина ва ташҳиси тиббӣ гузаронида шуданд. Ба нафарони ниёзманд барои барқарор кардани саломатӣ кумаки тиббӣ ва тавсияҳо дода шудааст.

Дар давраи ҳисоботӣ **Шӯрои бонувони Китобхона** низ дар мавриди баргузори семинару машваратҳо ва корҳои фаҳмондадиҳӣ фаъолияти назаррас дошта, бо иштироки коршиносони соҳа бахшида ба рӯзи оила дар мавзӯи “Фарҳанг ва маърифати оиладорӣ” ва мизҳои мудаввар доир намудааст. Шӯро оид ба риояи талаботи интизоми меҳнат дар миёни бонувони Китобхона пайваста корҳои табиғотӣ-ташвиқотӣ мегузаронад.

Аз таҳлили натиҷаи фаъолияти **Комиссияи ҷамъиятии танзими анъана ва ҷашну маросим** дар Китобхонаи милли бармеояд, ки кормандони Китобхона талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”-ро ба таври ҳатмӣ риоя намуда, дар баргузори ҷашну маъракаҳо дастуроти қонуни мазкурро сармашқи кори хеш қарор медиҳанд. Дар шаш моҳи аввали соли ҷорӣ **10** нафар корманди Китобхона маъракаҳои хурсандӣ ва азодорӣ доир намуданд, ки дар онҳо талаботи қонуни зикршуда риоя гардидааст.

НИШОНДИҲАНДАҲОИ АСОСИ

№	Нишондиҳанда	Воҳид	Шашмоҳаи аввали соли 2023	Шашмоҳаи аввали соли 2022	Фарқият
1.	Теъдоди умумии аъзои Китобхона	нафар	262462	245831	16631
2.	Теъдоди аъзои нав	нафар	3318	5848	2530 кам
3.	Теъдоди ташрифи хонандагон ба толорҳои хизматрасонӣ	нафар	82070	107728	25658ка м
4.	Теъдоди адабиёту маводи аз ҷониби хонандагони толорҳо истифодашуда	нусха	99064	123854	24790ка м
5.	Такмили фонди адабиёт	нусха	25704	17844	7860
		сомонӣ	483065,94		
6.	Афзоиши теъдоди китобҳои Китобхонаи электронӣ	нусха	332750	326000	6750
7.	Миқдори чорабиниҳо	адад	83	46	37
8.	Теъдоди саёҳатҳо (экскурсияҳо)	гурӯҳ	184	425	241 кам
		нафар	2465	4225	1760 нафар кам

Директор

Файзализода Ҷ. Х.